**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ**

**ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΝΙΚΑΙΑΣ**

# Ὁμιλία ἐπί τῇ μνήμῃ τῶν Μικρασιατῶν Ἱερομαρτύρων καί Ἐθνομαρτύρων στόν Καθεδρικό Ἱερό Ναό Ἁγίου Νικολάου Νικαίας τήν 11η Σεπτεμβρίου 2022

*Τόν Σμύρνης Χρυσόστομον, ἀνευφημοῦμεν πιστῶς,*
*καί μύστην Ἀμβρόσιον, Μοσχονησίων ταγόν, καί θεῖον Γρηγόριον·*
*Χαίρετε ἐκβοῶντες, Αἰολῖδος τό κλέος, σύμπασιν Ἱεράρχαις, ἱερεῦσι καί*
*σμήνει, κλεινῶν Νεομαρτύρων Χριστοῦ, γνωστῶν ἀνωνύμων τε».*

**(Ἀπολυτίκιον)**

**Ἀγαπητοί μου ἀδελφοί,**

**Ἡ Κυριακή πρό τῆς Ὑψώσεως τοῦ Τιμίου Σταυροῦ** ἔχει καθιερωθεῖ ἀπό τήν Ἐκκλησία μας **ὡς ἡμέρα μνήμης τῶν ἐθνοϊερομαρτύρων Μητροπολιτῶν Χρυσοστόμου** Σμύρνης, Ἀμβροσίου Μοσχονησίων, Γρηγορίου Κυδωνιῶν, Προκοπίου Ἰκονίου, Εὐθυμίου Ζήλων καί ὅλων ἐκείνων τῶν πατέρων καί ἀδελφῶν μας, οἱ ὁποῖοι **σφαγιάσθηκαν** ἤ θεωρήθηκαν **ἀγνοούμενοι** κατά τή **Μικρασιατική καταστροφή**.

Ἡ **φετινή ἐπέτειος** ἔχει μιά ἰδιαιτερότητα, δεδομένου ὅτι συμπληρώνονται **ἑκατό χρόνια ἀπό τήν τραγωδία τοῦ 1922.** Ἦταν ὁ πικρός χρόνος πού οἱ πατέρες μας ξεριζώθηκαν ἀπό τίς πατρογονικές ἑστίες τους, ἀπό τά ἱερά χώματα τῆς Ἰωνίας καί τῶν ἄλλων περιοχῶν, ὅπου γιά αἰῶνες ἄκμαζε ὁ Ἑλληνισμός. Αὐτά τά χώματα βάφτηκαν κόκκινα ἀπό τό τίμιο αἷμα τῶν ἑκατομμυρίων μαρτύρων τῆς πίστεώς μας καί εἶναι ἁγιασμένα ἀπό τά ἱερά λείψανα τῶν ἁγίων τῆς Ἐκκλησίας μας.

Ἡ μελέτη τῆς Ἱστορίας ἐπιτρέπει κάποιες διδακτικές διαπιστώσεις καί μιά αὐτοκριτική γιά δικά μας λάθη, τά ὁποῖα προηγήθηκαν. **Οἱ Βαλκανικοί Πόλεμοι**

ἦσαν ἐπιτυχεῖς, ἀφοῦ **διπλασιάστηκε ἡ ἔκταση καί ὁ πληθυσμός τῆς χώρας**. Ὅμως, ἡ καθολική ἀγαλλίαση νοθεύτηκε ἀπό τόν **Ἐθνικό Διχασμό**, σέ περίοδο πού οἱ **Νεότουρκοι** ἀπειλοῦσαν καί οἱ **Βούλγαροι** λεηλατοῦσαν στόν Βορρᾶ.

Τό ἐκστρατευτικό σῶμα τῆς Σμύρνης εἶχε ὡς ἀποστολή τήν προστασία τοῦ ἑλληνικοῦ πληθυσμοῦ καί βρέθηκε **νά βαδίζει πρός Ἄγκυρα**, **παρά τίς προειδοποιήσεις τῶν Συμμάχων**, **οἱ ὁποῖοι βαθμιαία μᾶς ἐγκατέλειπαν**....δυστυχῶς!

Στίς **13 Αὐγούστου 1922 οἱ Τοῦρκοι** ἐπιτέθηκαν στό **Ἀφιόν Καραχισάρ**. Ὁ κουρασμένος ἑλληνικός στρατός ἄρχισε να ὑποχωρεῖ. Σημαντικό μέρος τοῦ Α΄ καί Β΄ Σώματος Στρατοῦ αἰχμαλωτίσθηκε. Μόνο οἱ ἄνδρες τοῦ Γ΄ Σώματος, μέ κάποια σχετική τάξη ἐπιβιβάστηκαν ἀπό τά λιμάνια Πανόρμου καί Κυζίκου, καί μεταφέρθηκαν στήν Ἑλλάδα.

Στό μεταξύ ἡ Σμύρνη καί οἱ ἄλλες παράλιες ἑλληνικές πόλεις βιώνουν τή **φρίκη**. **Ὁ Μητροπολίτης Σμύρνης Χρυσόστομος** παραδίδεται στίς ὀρδές τοῦ τουρκικοῦ παρακράτους. Οἱ δήμιοί του ἀνέσυραν ἀπό τήν ψυχή τους τά κατώτερα ἔνστικτά τους. Τόν ἀκρωτηρίασαν, τοῦ ἔβγαλαν τά μάτια, τοῦ ξερίζωσαν τή γενειάδα, τόν κομμάτιασαν μέ τίς λόγχες καί ἔδεσαν τά ἄκρα του σέ τέσσερα ἄλογα, τά ὁποῖα τόν διαμέλισαν. **Δέν βρέθηκε τίποτε ἀπό τό ἱερό Λείψανό του.** Ἀνάλογη μεταχείριση εἶχαν καί οἱ ἄλλοι Ἀρχιερεῖς καί Ἱερεῖς, καθώς καί λαϊκοί μάρτυρες. Στό μεταξύ παντοῦ, καταστροφή ἀπερίγραπτη.

*«Ἡ φωτιά ἁπλωνόταν παντοῦ. Ντουμάνιασε ὁ οὐρανός... χιλιάδες κόσμος, τρελός ἀπό φόβο ἀρχίνησε νά ξεχύνεται στήν παραλία σά μαῦρο ποτάμι. – Σφαγή! Σφαγή! – Παναγιά, βοήθα! – Σώστε μας! Μπρός θάλασσα, πίσω φωτιά καί σφαγή! Μᾶς σφάζουνε! – Ἔλεος! Ἡ θάλασσα δέν εἶναι πιά ἐμπόδιο. Χιλιάδες ἄνθρωποι πέφτουνε καί πνίγονται. Γκρέμισε ὁ κόσμος! Γκρέμισε ἡ Σμύρνη μας! Γκρέμισε η ζωή μας!* **(Διδώ Σωτηρίου, *Ματωμένα Χώματα*).**

Ἀπό τούς 459 Ἱερεῖς τῆς Σμύρνης, θανατώθηκαν οἱ 347. Καταστράφηκαν 2.000 Ναοί στά Παράλια, ἀπό τους βαρβάρους. Βέβαια **δέν** χρεώνονται τό κακό **ὅλοι οἱ Τοῦρκοι**· ὑπάρχουν καί **καθαρές φωνές** καί πολλοί σέβονται τά προσκυνήματά μας. Στόν Ἅγιο Γεώργιο, Κουδουνά τῆς Πριγκήπου, προσέρχονται κάθε χρόνο 150.000 Τοῦρκοι-μουσουλμάνοι προσκυνητές. Καί εἶναι ἀνεξακρίβωτος ὁ ἀριθμός τῶν Κρυπτοχριστιανῶν τῆς Γείτονος.

**Ἀδελφοί μου ἀγαπητοί**,

Ἡ Μικρασιατική τραγωδία εἶναι μαύρη σελίδα γιά τόν Ἑλληνισμό. Χάσαμε τήν Ἰωνία, ὅπου ἐφεξῆς -ἄγριες φυλές «ἐνδιαφέρονται» γιά τό Αἰγαῖο. Αἰτία τῆς συμφορᾶς ὁ διχασμός. **Μονοιασμένοι** νικήσαμε τούς ἐχθρούς στούς Βαλκανικούς πολέμους! **Διχασμένοι, χάσαμε** τή Μικρά Ἀσία!

*«Ἡ διχόνοια, πού βαστάει ἕνα σκῆπτρο ἡ δολερή,*
*καθενός χαμογελάει παρ' το λέγοντας καί σύ»*
*«Κειό τό σκῆπτρο πού σᾶς δείχνει ἔχει ἀλήθεια ὡραία θωριά,*
*μήν τό πιάστε, γιατί ρίχνει εἰς σέ δάκρυα θλιβερά»* ( Ἐθν. ὕμνος, 144-145).

Ἀπό τούς ξένους ἄλλοι ἔτριβαν τά μάτια τους κι ἄλλοι τά χέρια τους. Δέν ἔχει νόημα νά φορτώνουμε εὐθύνες σέ ἄλλους· ἐκεῖνοι ὑπηρετοῦν τό συμφέρον τους, ὅπως θά ἔλεγε ὁ Μακρυγιάννης. Προέκυψε πάντως **καί ἕνα καλό**. **Μᾶς ἦλθαν ἄνθρωποι πιστοί καί πολιτισμένοι,** πού μέ δυσκολίες, **μπόλιασαν εὐλάβεια καί ἀξίες** τούς ἀδελφούς τοῦ ἑλλαδικοῦ κορμοῦ, καί ἑνωμένοι ἀντιμετώπισαν στή συνέχεια τή Ναζιστική λαίλαπα. Τώρα καμαρώνουμε τά ἐγγόνια καί δισέγγονα τῶν Μικρασιατῶν καί Ποντίων ἀδελφῶν μας. Εἶναι ἐδῶ μέ τά λάβαρά τους, μέ τίς ἐλπίδες τους, γιά ἕνα κόσμο καλύτερο μέ ὁμόνοια καί εἰρήνη.

**Οἱ ἐθνοϊερομάρτυρες τῆς Μικρᾶς Ἀσίας**
**ἄς πρεσβεύουν γιά ἐμᾶς.**
Δόξα καί τιμή στούς πρόσφυγες ἀδελφούς μας.

**Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ**

**+ Ὁ Νικαίας Ἀ λ έ ξ ι ος**